

Procedura dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w Kuratorium Oświaty w Katowicach

Podstawa prawna:

art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. 2024 r. poz. 928).

I. Wstęp

1. Celem niniejszej procedury jest ustalenie zasad zgłaszania przez osoby zdefiniowane w art. 4 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. 2024 r. poz. 928) informacji o naruszeniach prawa i podejmowania działań następczych w sposób jawny, ale poufny. Procedura gwarantuje rzetelne, obiektywne i terminowe sprawdzenie zgłoszeń. Zapewnia ochronę osób dokonujących zgłoszeń i osób z nimi związanych.
2. Procedura jest realizacją zapisów ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. 2024 r. poz. 928)

II. Definicje użyte w Procedurze

1. Ilekroć w *Procedurze* użyto określenia:
 - 1) **Pracodawca** – rozumie się przez to Śląskiego Kuratora Oświaty;
 - 2) **Informacja o naruszeniu prawa** - należy przez to rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w podmiocie prawnym, w którym *sygnalista* uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym *sygnalista* utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa;
 - 3) **Działanie następcze** - należy przez to rozumieć działanie podjęte przez podmiot prawny lub organ publiczny w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia, w szczególności przez postępowanie wyjaśniające, wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego, wniesienie oskarżenia, działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych lub procedury przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych i podejmowania działań następczych;
 - 4) **Informacja zwrotna** - należy przez to rozumieć przekazaną *sygnaliście* informację na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań;
 - 5) **Działania odwetowe** - należy przez to rozumieć bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane

- zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa *sygnalisty* lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę *sygnaliście*, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko *sygnaliście*;
- 6) **Sygnalista** – pracownik Kuratorium Oświaty w Katowicach lub osoba fizyczna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą;
 - 7) **Osoba pomagająca w dokonaniu zgłoszenia** - należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która pomaga *sygnaliście* w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
 - 8) **Osoba powiązana z sygnalistą** - należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub osobę najbliższą *sygnalisty* w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 ze zm.);
 - 9) **Osoba, której dotyczy zgłoszenie** - należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana;
 - 10) **kontekst związany z pracą** - należy przez to rozumieć przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w podmiocie prawnym lub na rzecz tego podmiotu, lub pełnienia służby w podmiocie prawnym, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
 - 11) **zgłoszenie wewnętrzne** - należy przez to rozumieć pisemne przekazanie informacji o naruszeniu prawa;

III. Przedmiot i podmiot zgłoszenia

1. Przedmiotem zgłoszenia mogą być **naruszenia prawa**, przez co rozumie się działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa zawarte w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. 2024 r. poz. 928) dotyczące w szczególności:

- 1) korupcji;
- 2) zamówień publicznych;
- 3) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
- 4) bezpieczeństwa transportu;
- 5) ochrony środowiska;
- 6) zdrowia publicznego;
- 7) ochrony prywatności i danych osobowych;
- 8) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
- 9) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
- 10) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
- 11) konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela - występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w pkt 1-11.

2. Pracownik, były pracownik lub kandydat do pracy, który posiada wiedzę o naruszeniu prawa przy wykonywaniu pracy bądź realizacji zadań powinien dokonać zgłoszenia wskazując okoliczności zaistniałej sytuacji.
3. Pracodawca zapewnia bezstronność weryfikacji zgłoszeń oraz daje gwarancję poufności i ochronę osób zgłaszających (*Sygnalistów*), osób pomagających w dokonaniu zgłoszenia, jak również osób powiązanych ze zgłaszającym.
4. Każdy pracownik zapoznaje się z treścią *Procedury* i fakt ten potwierdza podpisem pod oświadczeniem, które włącza się do akt osobowych.
(*Przykład nr 1 – Oświadczenie o zapoznaniu się z procedurą*).
5. Zapoznanie się z Procedurą zapewnia się także osobie ubiegającej się o pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji, lub pełnienia służby wraz z rozpoczęciem rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy. Procedurę zamieszcza się w BIP urzędu <https://bip.kuratorium.katowice.pl/index.php/category/zalatwianie-spraw> oraz w komórce ds.kadr.”.
6. Zgłoszenia naruszenia prawa dokonane przez osoby, które były kandydatami do pracy w Kuratorium Oświaty w Katowicach rozpatrywane będą do trzech miesięcy po zakończeniu procesu rekrutacji.

IV. Sposób przekazywania zgłoszeń

1. Zgłaszający może przekazać informację o naruszeniu przepisów poprzez zgłoszenie zapewniające możliwość identyfikacji *Sygnalisty* oraz przekazania mu informacji zwrotnej.
2. Sposobem przyjmowania zgłoszeń jest zgłoszenie pisemne, przesłane na adres „Zgłoszenie naruszenia”, skrytka pocztowa nr 395, Plac Oddziałów Młodzieży Powstańczej 6, 40-900 Katowice.
3. Zgłoszenie naruszenia przepisów dokonane w inny sposób nie będzie procedowane w trybie ustawy o ochronie sygnalistów.
4. Zgłoszenie przekazane drogą pocztową jest wyłączone z obowiązującego w Kuratorium Oświaty w Katowicach obiegu dokumentów. Osoby uprawnione do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych, dokonywania wstępnej weryfikacji, podejmowania działań następczych oraz związanych z tym przetwarzaniem danych osobowych prowadzą rejestr wpływu zgłoszeń (*Przykład nr 2 - Rejestr wpływu zgłoszeń*).
5. Pisemne zgłoszenie wewnętrzne przekazane za pośrednictwem sposobu komunikacji wskazanym w ust. 2 część IV powinno zawierać:
 - 1) szczegółowy opis zdarzenia naruszającego prawo;
 - 2) datę i miejsce zdarzenia naruszającego prawo;
 - 3) dane osobowe zgłaszającego.(*Przykład nr 3 – Formularz zgłoszenia nieprawidłowości*)

V. Obowiązki osób przyjmujących zgłoszenia oraz prowadzących działania następcze

1. Pracodawca wskazuje spośród pracowników Kuratorium Oświaty w Katowicach wewnętrzną jednostkę organizacyjną upoważnioną do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych, dokonywania wstępnej weryfikacji, podejmowania działań następczych oraz związanych z tym przetwarzaniem danych osobowych (zwana dalej wewnętrzną jednostką organizacyjną), tj. 2 pracowników Zespołu Kontroli Wewnętrznej, Skarg,

Wniosków i Petycji oraz pracownika Zespołu Informatyzacji i Nowoczesnych Technologii w Edukacji.

2. Pracodawca udziela pisemnych upoważnień wewnętrznej jednostce organizacyjnej, o której mowa w ust. 1 – *(Przykład nr 4 – Upoważnienie do czynności związanych z przyjmowaniem zgłoszeń, weryfikacją zgłoszeń, podejmowaniem działań następczych oraz prowadzeniem rejestru na zasadach i w trybie określonym w/w przepisami oraz zgodnie z obowiązującymi procedurami)*.
3. Wskazana wewnętrzna jednostka organizacyjna jest obowiązana do zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskała w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych, oraz podejmowania działań następczych, także po ustaniu stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywały tę pracę.
4. W przypadku, gdy zgłoszenie wewnętrzne zostanie przyjęte przez nieupoważnionego pracownika, pracownik ten jest zobowiązany do niezwłocznego przekazania zgłoszenia wewnętrznej jednostce organizacyjnej w Kuratorium Oświaty w Katowicach bez wprowadzania zmian w tym zgłoszeniu.

VI. Obsługa zgłoszeń

1. Przyjmowanie i weryfikacja zgłoszeń wewnętrznych, podejmowanie działań następczych oraz związanego z tym przetwarzaniem danych osobowych:
 - 1) uniemożliwia uzyskanie dostępu do informacji objętej zgłoszeniem wewnętrznym nieupoważnionym osobom;
 - 2) zapewnia ochronę poufności tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia i osoby, której dotyczy zgłoszenie.
2. Ochrona poufności, o której mowa w ust. 1 dotyczy informacji, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość osoby dokonującej zgłoszenia oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, jak również osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu.
3. W przypadku wpłynięcia zgłoszenia od osoby, której nie można potwierdzić, że jest lub była związana z Kuratorium Oświaty w Katowicach w kontekście związanym z pracą, wewnętrzna jednostka organizacyjna zwraca się do tej osoby, aby ta wskazała w jaki sposób uzyskała informację o naruszeniu prawa, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. 2024 r. poz. 928) – *(Przykład nr 5 – Pismo do wnoszącego zgłoszenie)*.
4. Wewnętrzna jednostka organizacyjna ma obowiązek potwierdzenia zgłaszającemu przyjęcie zgłoszenia w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, chyba, że zgłaszający nie podał adresu, na który należy przekazać potwierdzenie. *(Przykład nr 6 – Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia)*.
5. Wewnętrzna jednostka organizacyjna przekazuje zgłaszającemu informację zwrotną w maksymalnym terminie, nieprzekraczającym 3 miesiące od dnia potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia wewnętrznego lub w przypadku nieprzekazania potwierdzenia, o którym mowa w ust. 3, 3 miesiące od upływu 7 dni od dokonania zgłoszenia wewnętrznego, chyba że Sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać informację zwrotną.
6. Informacja zwrotna obejmuje w szczególności informację o stwierdzeniu bądź braku stwierdzenia wystąpienia naruszenia prawa i ewentualnych środkach, które zostały lub zostaną zastosowane w reakcji na stwierdzone naruszenie prawa.

7. Dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem zgłoszenia lub pojęciem działań następczych oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem są przechowywane przez pracodawcę nie dłużej niż przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

VII. Rejestr zgłoszeń wewnętrznych

1. Pracodawca:
 - 1) prowadzi rejestr zgłoszeń wewnętrznych,
 - 2) jest administratorem danych zgromadzonych w tym rejestrze.
(Przykład nr 7 – wzór rejestru zgłoszeń wewnętrznych)
2. Wpisu zgłoszenia wewnętrznego do rejestru zgłoszeń wewnętrznych dokonuje wewnętrzna jednostka organizacyjna.
3. W rejestrze zgłoszeń wewnętrznych gromadzi się następujące dane:
 - 1) numer zgłoszenia;
 - 2) przedmiot naruszenia prawa;
 - 3) dane osobowe *Sygnalisty* oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, niezbędne do identyfikacji tych osób;
 - 4) adres do kontaktu *Sygnalisty*;
 - 5) datę dokonania zgłoszenia;
 - 6) informację o podjętych działaniach następczych;
 - 7) datę zakończenia sprawy.
4. Dane osobowe oraz pozostałe informacje w rejestrze zgłoszeń wewnętrznych są przechowywane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

VIII. Działania następcze

1. Za działania następcze uznaje się czynności:
 - 1) ocenę prawidłowości zarzutów;
 - 2) weryfikację informacji o naruszeniu;
 - 3) przeprowadzenie dochodzenia wewnętrznego;
 - 4) zamknięcie procedury działań następczych.
2. Wewnętrzna jednostka organizacyjna może podejmować działania w celu zweryfikowania informacji o naruszeniu takich jak:
 - 1) odbieranie wyjaśnień w celu zgromadzenia dodatkowych informacji;
 - 2) domaganie się dostarczenia dokumentów lub ich kopii do wglądu.
3. Wewnętrzna jednostka organizacyjna ma obowiązek podejmowania czynności z zachowaniem należytej staranności.
4. Wewnętrzna jednostka organizacyjna sporządza protokół z czynności wskazanych w pkt 1.
5. W przypadku stwierdzenia naruszenia prawa w drodze podjętych działań następczych należy bezzwłocznie powiadomić pracodawcę o naruszeniu w celu zapobieżenia dalszym naruszeniom.
6. Wewnętrzna jednostka organizacyjna nie podejmuje działań następczych w przypadku, gdy w zgłoszeniu wewnętrznym dotyczącym sprawy będącej już przedmiotem

wcześniejszego zgłoszenia nie zawarto istotnych nowych informacji na temat naruszeń w porównaniu z wcześniejszym zgłoszeniem wewnętrznym.

7. Za odpowiednie działanie następcze uznaje się także zamknięcie procedury weryfikacji informacji o naruszeniu w związku ze stwierdzeniem, że naruszenie nie wymagało dalszych działań następczych.
8. W przypadku ustalenia w wyniku wstępnej analizy zgłoszenia albo w toku postępowania wyjaśniającego, iż w zgłoszeniu nieprawidłowości świadomie podano nieprawdę lub zatajono prawdę wewnątrzna jednostka organizacyjna niezwłocznie powiadamia o tym Policję lub prokuratora.

IX. Prawa i ochrona zgłaszających oraz osób zaangażowanych

1. Dane osobowe zgłaszającego oraz inne dane pozwalające na ustalenie jego tożsamości nie podlegają ujawnieniu chyba, że za wyraźną zgodą zgłaszającego.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy ujawnienie jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa w związku z postępowaniami wyjaśniającymi prowadzonymi przez organy publiczne lub postępowaniami przygotowawczymi lub sądowymi prowadzonymi przez sądy, w tym w celu zagwarantowania prawa do obrony przysługującego osobie, której dotyczy zgłoszenie.
3. Pracodawca, po otrzymaniu zgłoszenia, może w celu weryfikacji zgłoszenia oraz podjęcia działań następczych zbierać i przetwarzać dane osoby, której dotyczy zgłoszenie, nawet bez jej zgody.
4. Dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem zgłoszenia lub podjęciem działań następczych oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem są przechowywane przez pracodawcę nie dłużej niż przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.
5. Przepisy ust. 1-3 stosuje się również do osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia, powiązanej ze zgłaszającym i osoby, której dotyczy zgłoszenie.
6. Pracodawca nie będzie stosował żadnych działań odwetowych w stosunku do zgłaszającego, jak również nie będzie niekorzystnie traktował z powodu dokonania zgłoszenia wewnętrznego.
7. Za działania odwetowe, o którym mowa w ust. 6 uważa się te zawarte w art. 12 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. 2024 r. poz. 928)
8. Za działania odwetowe z powodu dokonania zgłoszenia wewnętrznego uważa się także próbę lub groźbę zastosowania środka określonego w ust. 6.
9. Na pracodawcy spoczywa ciężar dowodu, że podjęte działanie, o którym mowa w ust. 6, nie jest działaniem odwetowym.
10. Przepisy ust. 5-8 stosuje się do osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia oraz osoby powiązanej ze zgłaszającym, jeżeli również pozostają w stosunku pracy z pracodawcą zatrudniającym zgłaszającego.
11. Pracodawca zastrzega sobie prawo do podejmowania odpowiednich działań w stosunku do wszystkich osób, których działania będą miały na celu stosowania gróźb lub działań odwetowych na osobie zgłaszającej bądź osoby, której dotyczy zgłoszenie.

12. Sygnalista nie staje się stroną postępowania administracyjnego w rozumieniu przepisów art. 28 kpa, w sprawie toczącej się na skutek zgłoszenia.

X. Ochrona danych osobowych

1. Zachowanie poufności ma na celu zagwarantowanie poczucia bezpieczeństwa Zgłaszającemu oraz minimalizację ryzyka wystąpienia działań odwetowych. Zgłaszający, który dokonał zgłoszenia, a którego dane osobowe zostały w sposób nieuprawniony ujawnione, powinien niezwłocznie o zaistniałej sytuacji powiadomić wewnętrzną jednostkę organizacyjną. Jest ona zobowiązana do podjęcia działań mających na celu ochronę Zgłaszającego.
2. Tożsamość Zgłaszającego, jak również wszystkie informacje umożliwiające jego identyfikację, nie będzie ujawniania podmiotom, których dotyczy zgłoszenie, osobom trzecim ani innym pracownikom i współpracownikom podmiotu. Tożsamość Zgłaszającego, jak również inne informacje umożliwiające jego identyfikację mogą zostać ujawnione jedynie wtedy, gdy takie ujawnienie jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z powszechnie obowiązujących przepisów prawa w kontekście prowadzonych przez organy krajowe postępowań.
3. Tożsamość podmiotów, których dotyczy zgłoszenie, podlega wymogom zachowania poufności w analogicznym zakresie, co tożsamość Zgłaszającego.
4. Każde zgłoszenie przekazane w trybie określonym w niniejszej *Procedurze* wraz z danymi dotyczącymi zgłaszającego lub danymi mogącymi umożliwić jego identyfikację ma charakter poufny.
5. Dane osobowe zawarte w zgłoszeniach zostają usunięte w terminie 3 lat od końca roku kalendarzowego, w którym zakończono postępowanie wyjaśniające, chyba, że dane te przechowywane są również na innej podstawie.

XI. Informacje dodatkowe

1. Istnieje możliwość pominięcia zgłoszenia wewnętrznego i dokonania od razu zgłoszenia do Rzecznika Praw Obywatelskich albo innego organu publicznego.
2. Zgodnie z treścią art. 57 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. 2024 r. poz. 928) świadome dokonanie zgłoszenia lub ujawnienia publicznego w sytuacji gdy do naruszenia prawa nie doszło, podlega odpowiedzialności karnej przewidzianej w powyższym przepisie.
3. Procedura wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia podania jej do wiadomości.

Śląski Kurator Oświaty

mgr Aleksandra Dyla